

Memo

datum	voor	Afdeling/cluster
20 januari 2022	Gemeenteraad Rheden	
behandeld door	ons kenmerk	bijlage(n)
R. van Eldik		

Onderwerp

Routekaart circulaire economie - toelichting

Aanleiding

Bij de behandeling van het Raadsvoorstel 'Routekaart Circulaire Economie' in de voorbereidende Raadsvergadering van 13 januari 2022 zijn enkele vragen gesteld in relatie tot dit voorstel. De kernvragen waren daarbij: Wat besluiten we? en Hoe zit het met participatie. In deze memo wordt met deze twee vragen als achtergrond een toelichting gegeven op het Raadsvoorstel.

Stip op de horizon

De Circulaire economie is een brede maatschappelijke ontwikkeling. De achterliggende gedachte achter deze ontwikkeling is dat het huidige economische model niet duurzaam is. Deze ontwikkeling vindt plaats op alle schaalniveau's: internationaal, landelijk, regionaal en gemeentelijk.

Op dit moment ontbreekt het binnen de gemeente Rheden aan beleid op welke wijze zij invulling wil geven aan de circulaire economie. Weliswaar is er in 2016 een startnotitie door uw Raad geaccordeerd, inmiddels zijn we 6 jaar verder en heeft het gedachtengoed van circulariteit zich verder ontwikkeld. Hierdoor is het lastig om bij keuzes nu een afweging te maken omdat niet duidelijk is of een bepaalde keuze bijdraagt aan het gewenste resultaat.

Met de Routekaart Circulaire Economie zetten we een stip op de horizon; het geeft het kader aan dat gebruikt kan worden bij keuzes in relatie tot de ontwikkeling van circulaire economie op gemeentelijke schaal. Centraal staat dat we in al ons beleid en handelen circulariteit moeten meenemen in onze afwegingen. Naast het benoemen van concrete doelen (hiervoor is in de paragraaf 2.4 een voorzet gegeven) is het hierbij vooral belangrijk om een denkomslag richting circulariteit te maken en hier ook naar te handelen.

De circulaire economie is een ontwikkeling met een lange aanlooptijd. De stip uit de Routekaart is niet het einddoel maar is meer richtinggevend voor de komende 5 jaar. Het gaat om de intentie.

De gemeente staat een gefaseerde invoering voor, waarbij in eerste instantie vooral de focus ligt op eigen gedrag en voorbeeldgedrag. Vanuit de voorbeeldrol zal gekeken worden naar ontwikkelingen in de samenleving die wij als gemeente kunnen aanjagen c.q. bevorderen.

Na 5 jaar zal er een ijkmoment zijn om te kijken waar we staan en te bepalen of de stip op de horizon nog het gewenste einddoel is.

Op weg naar de stip

Om de geformuleerde ambities te realiseren, moet de gemeente Rheden samen met haar partners aan de slag. Indien nodig leggen we dit vast in (nieuwe) beleidskaders en voegen extra middelen toe. De € 100.000 bij dit voorstel wordt bij ingezet voor het initiëren van het circulaire denken en handelen. Op basis van de Routekaart zal een pallet aan projecten worden uitgevoerd. Deze projecten hebben een indirecte bijdrage aan de circulaire economie en zijn ondersteunend bij de implementatie van circulaire werkzaamheden. In eerste instantie vooral binnen de gemeentelijke organisatie (interne route = taakvelden 'eigen organisatie' en 'buitenruimte') waarbij gaandeweg het accent meer naar de maatschappij (externe route = taakveld 'samenleving') wordt gelegd. Door middel van deze projecten wordt gewerkt aan de invulling van de ambities.

Interne route

'Interne' projecten zullen moeten gaan zorgen voor een brede bewustwording in de hele gemeentelijke organisatie. De Routekaart is in overleg met de diverse afdelingen opgesteld. De projecten die in het kader van de Routekaart worden uitgevoerd hebben een aanjaagfunctie en zijn zoals eerder aangeven initiërend voor de implementatie van het circulaire gedachtegoed in het handelen van de gemeente. Het echte circulaire handelen komt en moet bij de diverse afdelingen liggen.

Voorbeelden van mogelijke projecten zijn:

- Organiseren van kennislunches voor verspreiden van kennis van circulaire economie (=in Coronatijd zal dit worden ingevuld door presentatie tijdens werkoverleggen)
- Inventarisatie van mogelijkheden om minder producten of producten met langere levensduur te gebruiken
- Inventarisatie van mogelijkheden tot circulariteit bij inrichting gemeentehuis
- Aanpassen van 'moederbestek' dat gebruikt wordt bij civiele projecten
- Aanjagen van gebruik van methode 'Duurzaam GWW' (in lijn met de intentieverklaring die we regionaal hebben uitgesproken)
- Hergebruik van WMO-middelen

Externe route

Voor de implementatie van circulaire economie in de samenleving wordt in eerste instantie het accent gelegd bij circulair ondernemen. Hierbij wordt waar mogelijk ook het onderwijs betrokken om samen te kijken naar (toekomstige) kansen. Hier is nadrukkelijk de aansluiting bij de Economische visie aan de orde: in het Economische Uitvoeringsprogramma zal worden opgenomen op welke wijze de Rhedense ondernemers worden betrokken bij de invulling van de circulaire opgave.

In de afgelopen periode is het onderwerp al bij verschillende gelegenheden met ondernemers aan de orde gekomen. Ons beeld is dat de ondernemers zeker bereid zijn tot circulair ondernemen maar dat zij wachten op de overheid om duidelijke kaders te geven. Ook verwachten zij van de overheid dat zij circulaire initiatieven zullen aanmoedigen, waarbij ons inkoopbeleid een belangrijke functie heeft. Vanuit haar positie kan de gemeente haar rol spelen als 'launching customer' om zo het (lokale) bedrijfsleven.

In samenspraak met de ondernemers wordt gekeken naar het perspectief voor de lokale economie in relatie tot de ontwikkelingen op gebied van de circulaire economie.

Mogelijke onderwerpen kunnen zijn:

- Bevorderen van reparatie (professionele repair-café's?)
- Middenstand in positie brengen door middel van 'circulariteitschecks' en informatievoorziening bij ondernemer-events
- Creëren van locaties voor circulaire start-ups
- De gemeente als launching customer voor circulaire innovaties
- Belemmerende wet- en regelgeving

De gesprekken met de ondernemers zullen aanleiding zijn tot verdere invulling c.q. concrete acties. Het onderwijs wordt betrokken bij pilot-projecten en studies naar mogelijkheden.

Ontwikkelingen Groene Metropoolregio

Binnen de Groene Metropoolregio doen wij binnen het onderdeel Circulaire Regio actief mee bij de verdere ontwikkelingen. Uitgangspunt is daarbij de meervoudige waarde creatie waarbij GWW en Grondstoffen en ketens als speerpunten zijn benoemd. Voor wat betreft GWW hebben vorige jaar een intentieverklaring ondertekend dat het werken in de openbare ruimte meer circulair moet maken. Daarnaast gaan we in de regio het komend jaar aan de slag met het in zicht krijgen van grondstoffenstromen, mogelijkheden verkennen van grondstoffenbanken en het opzetten van een kennisplatform en onderzoeksprogramma. Actiepunten die mogelijkheden bieden voor ons bedrijfsleven kennisinstituten om zich bij de verdere ontwikkeling in de regio aan te sluiten.

Participatie

Bij het opstellen van de routekaart heeft nog beperkt participatie gevonden. Deels komt dit omdat wij nog zien dat we intern de organisatie, hoewel er al goede dingen gebeuren, ook zelf nog enkele stappen moeten zetten. Daarnaast hebben we dit document nodig om met een bepaalde vastgestelde mindset het gesprek met de inwoners, ondernemers en kennisinstituten aan te gaan.

Vanzelfsprekend zullen op die onderwerpen waar wij (aanvullend) beleid noodzakelijk achten of gezamenlijk activiteiten willen ontplooien zo veel als mogelijk stakeholders betrekken. Dat kan per onderwerp verschillend zijn; dat wij stakeholders nodig hebben daarbij is evident.